

– Vit gjalda skatt við gleði, men...

Oddagrein

DANIR vóru herfyri m.a. spurdir, um teir rindaðu skatt við gleði. Meiriluti segði ja. Onnur hildu seg fáa ov lítið fyri peningin til almenna húsarhaldið, hóast tænaustigið í Danmark er høgt.

UM føroyingar finga henda spurning settan, hevði svarið helst eisini verið misjavn. Orsøkirnar er helst fleiri. Tað skerst fyrri tað fyrsta ikki burtur, at nógv er farið millum skins og hold: avskrivningar (vegna vitleysar iløgur), skipaupphøgging (istaðin fyrri at lata skip fara á heysin), ómetalligar rentu-útreiðslur o.s.fr.

HARAFTURAT avgera nógvir føroyingar, hvat teir rinda í skatti. Hugsað verður um teir nógvu B-skattgjaldararnar, sum kunnu tiláta sær nóg, hava nógvar frádráttarmøguleikar, men gjalda ofta lut-falsliga lítið til felagsskapin.

MEN grundleggjandi spurningurin er, um vit fáa eina nóg góða tænastu fyrri tann pening, vit gjalda. Og her er svarið yvirhøvur NEI. Alt ov nógvir stovnar virka slettis ikki, og nógvir virka ikki nóg væl. Tænaustigið er lágt, og ofta kennir føroyski »brúkarin« á sær, at tað nærmast er av náði, at fyrspurningurin, umsóknin ella klagan verður svarað.

SJÁLVANDI kann bætast um hesa støðu frá einum stovni til annan, men harafturat kemur byrkratiska mannagongdin, sum eyðkennir stóran part av fyrisingini. Avgerðarrættur er ikki lagdur úr, og alt ov nógvi bíðar eftir sama persóni.

HER er hugtakið »betongbyrokrati« brúkt áður, og tað kann verða endurtikið. Ert tú fyrst komin skeivt fyrri og endaður í mylnuni – vegna tvørrandi tænaustu – tekur tað langa tíð at greiða fløkjuna, um viðkomandi ikki gevur upp ávegis.

HINVEGIN skal føroyski skattgjaldarin »makka« rætt. Tá er eingin góða mamma. Hevur tú galdið ov lítið í skatti, ja, so skalt tú »punga« út ávisan dag. Og enn tá skalt tú gjalda seks prosent eyka, tí skattgjaldarin kanska ikki dugir at rokna út, um hann skal gjalda restskatt ella fær avlopsskatt. Og eingin pardón: hetta skal gjaldast í triggjar mánaðir!

ÁLVARATOS, hevði ikki borið til at fingið eina lagaligari skipan, so gjaldið kundi verið galdið yvir t.d. eitt hálvt ella eitt heilt skattaár? Og uttan eykagjaldið.

TAÐ eru ikki nógvir vanligir løntakarar, sum kunnu gjalda eftir trimum mánaðum!

HETTA er eitt dømi um minni gott tænaustig, og sum er medvirkandi til, at øll gjalda ikki skattin við gleði.

NÚ verður so nógv ruddað upp, men lat okkum eisini kanna, um fyrisingin kann rekast betur og bíligari eins og vit fáa øll at gjalda skatt eftir førumuni, so vit gjalda skattin við gleði – uttan nakað MEN.

Sosialurin

Sáa split í kommunu-felagsskapin

Tað vóru stórtíðindi, sum bórast í sjónvarpinum nú um dagarnar, har sagt varð frá, at stig vóru tikin til stovnan av einum kommunufelagsskap. Í tí nýggja felagnum skuldu bert tey stóru plássini vera limir. Tað bleiv eisini sagt, hvussu nógvir borgarar vildu standa aftan fyrri nýggja felagið. Tað eru stórplassini, sum standa aftan fyrri hesa ætlan, við Tórshavn og Klaksvíkini á odda. Tey plássini ella kommunur, sum standa aftan fyrri hesa ætlan, eru tey plássini, sum hava býarheiti, og so skuldu øll tey smærri plássini sigla sín egna sjógv, tí nú skuldu teir taka rúður í hond. Hesin nýggi felagsskapur skuldi nú seta út í kortið og sum tann sterki felagsskapur, sum hann vil bliva, so skuldi hann eisini seta okkara lóggjafandi lógtung og landsstyri upp á pláss.

Vit vita øll, at tað at Tórshavn ikki er limur av bæði Føroya Arbeiðarafelag, tað at vit hava tær brennistøðir, er orsakað av, at Tórshavn fyrri at vera vil, vil hava leiðsluna. Tað skal ikki vera ein demokratiskur meiriluti, men tey skulu uppá forhond tryggja sær leiðsluna. At tað so nú er eydnast eisini at fáa Klaksvík at spæla við, tykist mær lóggið, men tað verður bert ein spurningur, hvussu leingi.

Tað at nú tey pláss, sum verða skýrd býráð, nú skulu taka seg saman og á tann hátt seta øll onnur pláss uttan fyrri er átalvert, tí um hesi kommunuumboð umboandi tey stóru plássini, høvdu ætlan um broytingar, tí tey ikki eru nøgd við verandi Kommunufelag, so er tann beinasta gongdin at gera tað innan fyrri verandi felagsskap, men tey hava valt at seta seg uttan fyrri. Og nú er so komin undan kavi tann ætlan, sum tey hava, og tað er ein nýggjur felagsskapur, sum skal seta til viks lógtung og landsstyri. Og tað, sum verri er, tey vilja sleppa upp á fjall øllum teimum smærri bygdaráðunum og lat meg beinavegin siga sum er: Tí taki eg slett ikki undir við.

Føroya Kommunufelag hevur umboðað allar kommunur í Føroyum og her hava tær smærri havt rúmd fyrri sínari áskoðan á líka føti við tey verandi plássini, og tað er rætt og rimuligt, men hetta hóvar ikki verandi leiðslu á stórplassunum. Tey er borgarlaga stýrd og serliga er tað Tórshavn, sum ongantið hevur vilt tað, at tey smærri plássini eisini hava sín týðning og hava sín rætt. Teir hava ikki viljað verið við uttan at teimum uppá forhond er tryggjað leiðslu. Hetta er uttan iva ein borgarlig undirlutakensla. Fyri Tórshavnar viðkom-

andi standa teir uttan fyrri Føroya Arbeiðarafelag, Føroya Kommunufelag, og tað eru onnur viðurskipti av sama slagi, og nú hava hesi borgarligu umboðini, sum vórðu vald á seinasta vali, lagt upp til at fáa split í kommunufelagsskapin, og tað at seta tær smærri kommunurnar uttan fyrri vil fyrri Suðuroy viðkomandi siga, at Hvalba, Hov, Porkeri, Famen og Sumba verða sleptar upp á fjall.

Tað tykist fyrri mær sum um tað er ein borgarlig ætlan at sáða so nógva spjading sum gjørligt, heldur enn at samla allar góðar kreftir. Vit hava júst fingið tvey útróðrarfeløg, nú fáa vit tvey kommunufeløg, tað gevur ikki styrki.

Annars legði eg merki til, at í samráðingarbólkinum var hjá øllum kommunum uttan Tvøroyri, minnilutin við á fundinum. Annars skal sigast, at fyrri mær hevur henda ætlan verið loynilg. Vit hava ikki havt møguleikan at gera vart við okkara støðu, tí sum sagt, hetta málið hevur ikki verið umrøtt í okkara býráð, í hvussu so er ikki, har andstøðan hevur verið við.

Men lat meg gera tað greitt: fyrri mitt viðkomandi og fyrri andstøðuna, við verða ikki við at skipa ein felagsskap uttan fyrri verandi kommunufelag, og harvið geva Tórshavn og møguliga Klaksvík bókina

Viðmerking

Sverre Midjord
skrivar

og báðar endarnar. Við tí prísi, at tær smærri kommunurnar verða sleptar upp á fjall. Tað tekur minnilutin í Tvøroyrar býráð ikki undir við. Vit vilja ikki vera aftan fyrri hesa spjadingarættan. Vilja býráðs- og bygdaráðslimir hava broytingar, so kann tað gerast uppá demokratiskan hátt innan verandi kommunufelagsskapi. Eru vit og tit ikki nøgdur, so kunnu broytingar gerast, uttan at seta tær smærri kommunurnar uttanfyri.

Minnilutin í Tvøroyrar býráð tekur ikki undir við hesari ætlan, men vil vera við at fremja broytingar saman við teimum smærri kommunum. Vit vilja heldur samla enn spjada. Tá standa vit sterkar.

Sverre Midjord

Hesir báðir bátarnir komu á Havni í gjár. Talan er um eldri bátar, sum íslendingar skulu nýttast sum bjargingarbátar ella bjargingarskip. Teir fóru av aftur Havni seinna partin í gjár.

Mynd: Jens Kristian Vang

SILD til Klaksvíkar

Norðoyastevnan
nærkast!
– Vit koma við
SILDINI
TIL STEVNUNA
fyrst í næstu viku

Saltsildaflokk	5 kg
Kryddsildeflokk	5 kg
Heil saltsild	5 kg
Heil kryddsildeflokk	5 kg

Fritt heimkoyrd hesaferð!

Bileggið sum skjótast!

SILDAGOYMSLAN
Til. 12355 (kl. 10-16)